

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35405
Nom: Semàntica, lexicologia i fraseologia catalanes
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1001 - G.Filologia Catalana	Aplicaciones de la filología catalana al ámbito del léxico y de la terminología	OPTATIVA
1001 - G.Filologia Catalana	Aplicaciones de la filología catalana al ámbito del léxico y de la terminología	OPTATIVA

COORDINACIÓ

LLUCH CRESPO GEMMA

CUENCA ORDIÑANA M JOSEP

LOPEZ-PAMPLO RIUS GONÇAL

RESUM

Es tracta d'una assignatura optativa, que pertany a la matèria Aplicacions de la filologia catalana a l'àmbit del lèxic i de la terminologia. Aquesta assignatura aborda l'estudi del significat i s'ocupa de les nocions fonamentals de la semàntica, així com dels conceptes bàsics de la lexicologia i de la fraseologia. Introdueix mètodes d'anàlisi que siguin aplicables a l'àmbit de l'ensenyament, a l'assessorament lingüístic i a la traducció.

Els objectius bàsics de l'assignatura són:

- Desenvolupar els conceptes de la semàntica de manera que expliquen constituents concrets de la llengua.
- Entendre la fraseologia d'una llengua com a resultat de les experiències i les formes de vida que ha generat una cultura.
- Analitzar els canvis lingüístics que desemboquen en la creació de paraules noves.
- Conèixer mètodes d'anàlisi per a l'estudi del lèxic i de la fraseologia, necessàriament aplicables a la comunicació.
- Aplicar els conceptes teòrics i metodològics a l'ensenyament, a l'assessorament lingüístic i a la traducció.
- Augmentar la competència dels estudiants en l'ús coherent de les paraules estudiades.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No exigeix haver superat prèviament altres assignatures del Grau en Filologia Catalana.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1001 - G.Filologia Catalana

Adaptar-se a diferents entorns de treball filològics

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar i aprendre de mode autònom i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Semàntica

En aquest tema estudiarem els aspectes següents: Categorització; Estructura semàntica; Metàfora i metonímia; Polisèmia i categories radials; Relacions semàntiques; Canvi semàntic: la gramaticalització.

2. Lexicologia

En aquest tema estudiarem els aspectes següents: Unitats bàsiques de la morfologia; Derivació; Composició; Altres processos de formació de mots; Neologia.

3. Fraseologia

En aquest tema estudiarem els aspectes següents: Concepte d'unitat fraseològica; Reculls i fonts de consulta; Locucions i col·locacions; Frases fetes i refranys.

4. Aplicacions socials de la semàntica, la lexicologia i la fraseologia

En aquest tema estudiarem les aplicacions de de la semàntica, la lexicologia i la fraseologia a tres àmbits: ensenyament, traducció i assessorament lingüístic i anàlisi del discurs.

Resultats d'aprenentatge:

Adaptar-se a diferents entorns de treball filològics.

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Pràctiques a l'aula	30,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	29,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	36,00
Preparació d'activitats d'avaluació	15,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia activa que seguim exigeix la participació de l'estudiant tant en les classes teòriques com en les pràctiques i en tot el procés d'aprenentatge.

Pel que fa a les activitats presencials, s'alternaran explicacions amb pràctiques d'aula i comentari d'activitats fetes fora de l'aula.

Quant a les activitats no presencials, caldrà llegir i ressenyar articles sobre els temes desenvolupats i fer un treball, que s'anunciarà, amb suficient antelació.

En el marc dels projectes d'innovació docent vigents, els estudiants podran participar en el blog acadèmic del Departament de Filologia Catalana per a documentar bones pràctiques docents i mostres dels treballs acadèmics.

L'honestat intel·lectual és vital a les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la imparteix.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es dura a terme a partir dels següents criteris:

- a) Activitats pràctiques: un 50% de la nota final, consistiran en resums de les lectures i un treball.
- b) La prova escrita final, que comptarà un 50% de la nota, consistirà en:

-Preguntes sobre les lectures obligatòries treballades i comentades a classe al llarg del curs.

-Preguntes teoricopràctiques sobre semàntica, lexicologia, fraseologia i aplicacions pràctiques (lexicografia, traducció, terminologia, neologia, planificació lingüística, didàctica).

Per a poder fer mitjana, caldrà arribar a un mínim de 2,25 punts (sobre 5) en cada apartat de l'assignatura per separat, independentment de la suma final global de les dues parts, que, en qualsevol cas, han de sumar 5 o més. Les dues parts es podran recuperar en la segona convocatòria. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut.

El sistema de qualificacions segueix la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
Activitats pràctiques:	50%
Prova final escrita	50%

t;"top"""">

50%

r>

BIBLIOGRAFIA

Cabré, Maria Teresa (1994): A l'entorn de la paraula, vols. 1 i II, Valencia, Biblioteca Lingüística Catalana, Universitat de València.

Cabré, Maria Teresa (2002): "La derivació". En Joan Solà, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (dir.), Gramàtica del català contemporani, vol. 1. Barcelona: Empúries. 731-755.

Cabré, Maria Teresa (2002): "Altres sistemes de formació de mots". En Joan Solà, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (dir.), Gramàtica del català contemporani, vol. 1. Barcelona: Empúries. 889-932.

Cabré, M. Teresa, Ona Domènech i Rosa Estopà (coord.) (2014) Mots nous en català / New words in Catalan. Amsterdam: John Benjamins.

Cabré, M. Teresa i Gemma Rigau (1986): Lexicologia i semàntica. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

Climent Roca, Salvador & Jaume Mateu Fontanals (eds.) (2011) Gramàtica i cognició Una aproximació cognitiva a l'anàlisi lingüística. Barcelona: Edi-UOC.

Conca, Maria (1990). Paremiologia. València: Universitat de València. 2a ed.

Conca, Maria & Guia, Josep (2014): La fraseologia. Principis, mètode i aplicacions. Alzira: Bromera.

Cuenca, Maria Josep i Joseph Hilferty (1999): Introducció a la lingüística cognitiva, Madrid, Ariel.

Espinal, M.T., coord. (2010, 2^a ed.): Llengua catalana: semàntica i lexicologia. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.

Ibarretxe, I. & Valenzuela, J. (dir.) (2012): Lingüística cognitiva. Barcelona: Anthropos.

Institut d'Estudis Catalans (2016): Gramàtica de la llengua catalana. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. <https://giec.iec.cat>

Institut d'Estudis Catalans (2018): Gramàtica essencial de la llengua catalana. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. <https://geiec.iec.cat>

Pérez Saldanya, Manuel; Vicent Salvador (1995). «Fraseologia de l'encara i processos de gramaticalització». Caplletra 18, pp. 85-108.

Salvador, Vicent; Piquer, Adolf (eds.) (2000). El discurs prefabricat. Estudis de fraseologia teòrica i aplicada. Castelló: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Salvador, V. & Climent, L. (eds.) (2006). Discurs prefabricat II: Fraseologia i comunicació social. Castelló de la Plana: UJI.

Sancho, Pelegrí (1999): Introducció a la fraseologia. Aplicació al valencià col·loquial, València, Denes.

Solà, Joan, (dir.), Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya (eds.) (2002): Gramàtica del català contemporani, vol. 1. Barcelona, Empúries.

Vallès, Teresa (2004): La creativitat lèxica en un model basat en l'ús: una aproximació cognitiva a la neologia i la productivitat. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.